Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СВЕТАН

СССР

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН
(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ЕРМ, 5 июнь, 1975 шу. ● № 68 (5139). ● Мах 2 кеп.

15 июне—Советашка хоржамаш

ДЕГ ТIАРЧА БЕЗАМЦА

Шеч дезаеча а кепара хозаКИЙ дар «Электроприборо» яхача завода культура ШаГасмардийнахь завода болхлой, инженерно - техникеи болхлой, гIулаллехьа нах уллаза гулбелаР № 885 болча Ленинскии хоржамийн округе гIоЛла РСФСР Лаккехьарча Совета депутаталла харжа оттавьча кандидатаца, РСФСР кхыЧа мехкашарча гIулаКИЙ министра Федор Егорович Титовца вIашагIкхета.

Собраин ше хьеллаиз, завода партКома секретара П. М. Ченске белгалдаьккхар, хIаназара хоржамий кампани гIоРъяхьначча собштеца — парте XXV сезд гулъяра хьажьхьеЛ КПСС ЦК апрельскии Пленумо бачча соцвица, шиЙ шера юкъе эгIара хьалхара Советаш хьаЛнна йолча эгIара хьалдарийн эрсий революце 70 ту дизара еча кийчонца цхьан ханнанийсберна хилар.

Кхамаьл де доШ ду депутаталла харжа оттавьчи кандидата довсеششи волчо, за водя керттера технолога заместитела В. А. Золотарева. Цо лийнар Федор Егорович Титов. Цо хьажьгаьна разьхьаьл общественни гIулаКхеч. 1910 шера Владимирскии областера Сергиевн Горки яхача юрта аХарЧочи дезаЛе ваьв Ф. Е Титов. Юртаца школа Йистеьйьхьа ваьнначуьл тIехьаГIа дIаЗоладаЛа. Цо шиЙ «Къхьегара гIулаккаш.

1930 шера Советски Союза Коммунистически парте членалла вахав из. Цу шера лепша воланенна из Визиниокски рабфаке. 1933 шера, рабфак йистеньйьхьачуьл тIехьаГIа. Кхо стромской текстильни институте деша вахав Федор Егорович, хьаГIа цигга дешаш воллашеьха а партийни болх бен хилийаР — института партийни организацие секретарь хиннаВ из.

1934 шера КПСС ЦК кадрай управление балха хьожьаьнь Ф. Е. Титов. 1944 шера Совеска Латвие вахийтар из, цигга парте ЦК кадрай гIулаКИЙ секретаралла, хIаьта 1949 шера деиз — Латвие Коммунистически парте ЦК шоллаГIча секретаралла болх баьб цо.

1952 шера деиз 1959 шерага кхаччалца Ф. Е. Титов — КПСС Ивановскийн областе хьалхара секретарь, 1959 шера сентябре деиз 1962 шерага кхаччалца — Узбекистана КП ЦК шоллаГIча секретарь.

1962—1966 шерашка КПСС Нохч-ГIалгIай Бахома хьажьара секретарь хиннин Федор Егорович. 1966 шера деиз 1971 шерага кхаччалца — Венгерски Хьалха Республике СССР чезвьйайнийн полномочийн посол.

ХIаЛа РСФСР кхыЧа мехкашарча гIулаКИЙ министр ва Ф. Е. Титов. Цкъа санна дукхаза а КПСС ЦК членаЛа, СССР Лаккехьарча Совета депутаталла хийрзаЛа Ф. Е. Титов.

Леннина кхо орден, Къхьегама ШеЧа Байрахка кхо орден, СССР яхх медаль, Венгерски Хьалха Республика Къхьегама ШеЧа Байрахка орден еннаЙ Федор Егорович Титовна.

Собраие кхамаьлл дир № Г йолча цеца пропагандистде секретара Х. Борщикова, № 2 йолча цеца паладчика А. Зайцева, комсомола заводской комитета секретарь Т. Новосельскаяс, кхычар. Собране дакъа лоацаш хиннираш тIехьийхар цар хоржамаш хулча дийнахь массане а цхьаторра коммунистийн парте бозаарийн бохарийоацаца блока кандидата Ф. Е. Титовна тIехьа кхаЧ тассара.

Собране кхамаьл дир гулбенарша безаме тIаЙнАЧа Ф. Е. Титова. ШийХ селлара чоаГIа тешам болараз по дег тIара баркал аьлар собране дакъа лоацаш хиннираш а царга гIолла округерча берригача харжархошта а, цо доШ делар царна, низн хьинаРа ца кхоЛеш ше хьалха гIулаКх дергхилараз.

* * *

Торжественни хьалашка хилар Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета депутаталла харжа оттавьча кандидата, парте Надтеречни райкома хьалхарча секретраша Петр Дмитриевна Лопатинна № 94 болча Знаменски хоржамий округера харжархой вIашагIкхетар.

Собрани хьайийлар депутаталла харжа оттавьча кандидата доверении волчо, «Знаменский» чхьаГIара завода партбюро секретарь Т. Ю. Саламова. Цо гулбенаьвнаьна дIаГовсийтар П. Д. Лопатинна биографи.

Собране хьамаьлл дир «Чечингушсвлстроя» ПМК мастера В. Мантова, «Сельхозтехника» районни отделене мастерской заведующе Т. Зармаева, кхычар.

Ше хьамаьл деча хана П. Д. Лопатинна дег тIара баркал аьлар гулбенаьрашта шийх пар селлара чоаГIа тешам болараз, доШ делар по нарна из тешаш ше цIаккха а бовберг на хиларах.

* * *

Уьх деношка Назрановски районе Наьсар - Кертера хьожьарча школе дукха нах хьаГIенна бабаьнна. Харжархошца вIашагIкхетар цига ваьанар Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета депутаталла аьлча оттавьчи кандидат Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председателла заместитель Сергей Васильевич Сипельникова.

Кандидатах лецца хьамаьл де доШ делар коммуниста Могушкова Мареме Наьсар-Кертера юрта Совета председателле Арчаков Яьхьиз.

Гулбенаьча наха Марема лоацца дийнаР воа. Сипельникова вахарахь пI болча балхахи. Цо белгалдаьккхар Сергей Васильевичь - ленински партеЧ члена цIи лаьхьа доаттаеш хиначу лаьтта хIара чIегIьарз воI хилар а. Харжархой шийх сеина тешам по боаберг на хиларах а дийнах по берригА харжархой тIаЙнАЧар хоржамаш хулача дийнаьха цунна тIехьа кхаЙн тассара.

Цуа тIехьаГIа хьамаьлл дагаЧа харжархоша Досхоев Хьарам-Солта, Льянов Михьмада, Самриев Тархана, Гонгинина Зинаида Ефимовнас шоай кандидат хиначу хьалхе: шоай юрта электрически серидел, газ, хий дуллийтийнга, кхычаьхьаьна тIаьхьалькхьа хьалхарчарна, ваьнна ваьнна хьаьдайтIаьга, автобус хийтийнга.

Харжархошта хьалхашка кхамаьл даьЧа С. В. Сипельникова ва аьлар: харжархой сайх бен на тешам боа на бара иза а за а хьоаеоаьнц аз, шуо наказаьлл депутатски декхаьш хоаЧашдара сайна могаь деарга аз.

ХАЛКЪА КАНДИДАТАШ

РСФСР а Нохч-ГIалгIай АССР а Лаккехьарча Советашка къхьегамхой депутатий моттигерча а Советашка хоржамаш лара кампане тIехььара этап хьаТIаккхьийй. ХIанз харжархошца вIашагIбеттаьлу кандидаташ, Советашка халхьа дIадигIбоца кьонгаш ваьнна ваьнна тIехьара агиташ шера яьржай. Социалистически демократе боьхонца доаца цIей санна чаХдаргда 15 июнь. Цу дийнахь дерригача дуненна хьалхашка советски халкъо шIаьхьа а хьаьхьхаргда ше Коммунистически партена гонахь хоатдаенен цуьн чурен арахьаьрен поетика кхьоЛЧаьнна доаца, ленински кхаьмий доттагIаЛа моаьхказ санна чоаГIа доага.

«Вай советски депутат моллагIча поста тIа вале а, — аьнна КПСС ЦК Генеральни секретара новкьоста Л. И. Брежнева, — цо шиЙ декхар лерхI ше деш мел долчунца парте политикана хьаьлхе лелаелга, цуьн Программа кхоачашкара тIехьа кьоьсам доаттабелга, цуьн позицет тIа чоаГIа латтилга. Цунна дика хоа хьалхарча арГIанна ваьхха из баьхьан доаца цуьн кандидатурана тIехьа кхаж тоссача хана харжархошца цунна мандат лулга».

Депутаталла харжа оттабьча кандидатий составо кьаьста хьаьхьоьх халкъа шоаех бенна бокхка тешам бизза кхоачашбе иза а Лаккехьарбоаьлан уж хилар.

Шоай хоржамашта хьалхарча собранешка РСФСР а Нохч-ГIалгIай АССР а Лаккехьарча Советашкен къхьегамхой депутатий моттигерча Советашкен бахьйта цIераш ньхай шоай иза ца кхобеш къхьегача дикагIбоаЧа кьонгийн мехкарийн, Российски Федераце лаккехьарча органа депутаталла харжа кандидаташ беш вай республике регистрацин ньй Ржевская Валентина Григорьевнайна — В. И. Ленина цIерагIа Грозненски мехкаьлЛта чаккдоахача завода приборота, Мосненко Варвара Михайловнайна — Сунженски района ХХ-ча партсъезда цIерагIча колхоза бьаьдаарадиг леладеча бригада бригадира, Хусанова ПаьтIамат Хасиевнайна — Грозненски районе «Юбилейний» совхоза бьаьдаарадиг леладеча бригада бригадира, хьаЧначна а.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета депутаталла харжа оттабьча кандидаташца Юкъе а Мурт аьхьиева Баскиг — Ачхой-Мартановскин района «Самашкинский» совхоза трактористка, Елагина Любовь Ивановна — Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкаьлЛта чаккдоахача завода оператор, Хаджиев Шамсудин — Нохч-ГIалгIай гIиллокхийн Управление № 4 йолча гIиллой-монтажни управлене каменщикий бригадир, Рыженков Николай Георгиевич — «Красный молот» завода котельницийн бригадир, Китиева Исмаьлайн Люба — вазранонски совхоз-техникума доарка, Албогачиев Орцхо АртагIа — «Знаменский» совхоз эвеньевой, Коригова Закречун Гайшет — город Малгобекерча 3 йолча школа хьеХархо. кхы дукхха бараш а.

Гуш ма-хиллара, РСФСР а Нохч-ГIалгIай АССР а Лаккехьарча Советий, моттигерча Советий депутаталла кандидаташ оттабьчаш халкъа болхана тайп-тайнарна доаькьошка къхьегаш болх, тайп-тайнарна къамел, боиг наХ хиларо цIаькха а тешаевн хьагойй болхлойн ахархойн классеах, халкъах хьаьнначу интеллигенцех, вежарашка лолча кьаьмех латташ йолча советски общество цхьа барт болаш а болаш а санна чоаГIа а йолга. Вай мехца, коммунизм хьаьлаьра хьанцде къхьегача советски халкъа дерригача дуненн тIара аьлан цецдоахан доккхий хIаманш карагIаьлнийна дукха еза вай Даьхе тоаеча, цун экономически оборонни иза чоаГIбеча, IилIма, культура, просвещени дегIаьйоалеча.

Дуненн тIа этгара хьалха вай мехка цхьаьнгегаьа совле йоацаш вIаьш ийсьаьй дерригача кьамий боьхонца, Сийлахь-йоккха Октябрьскин социалистически революци хиллалерча геттара тIехьаьдеча хиннача молхийн гIалгIайн кьамий хIанз шоай наччаьхьаьхьеш я. Вай республике дахаш болча дукхха ча кьаьмех болх баьн нах ба РСФСР а Нохч-ГIалгIай АССР а Лаккехьарчен къхьегамхой депутатий моттигерчен Советашка харжа оттабь.

Малаца наха ийнса болх бе, деша, хоржамашка дакъа, лаца боьхонца йолаш ца баЙ мехка кхаЛнах. ХIаьта цар Советий Іаьдаьло шоашта еннаЧа цу боьхонех бизза пайда, а ши. шоашкара дина тIулаккхан бIарга а дайташ. Дизза дакъа доаЧ хьаЛнах а паччаьхьаьхьенна доаца. Хеча а. Массала санна уьх шера вай республике гIолла Российскин Федераце а Нохч-ГIалгIайчен а Советашка харжа кандидаташ баьрашта юкъе дуХхха хьаЛнах ба.

Даим санна коммунистийн парте боацарийн йохарГIоацаца блока депутаталла кандидаташ хажжа оттабьрашта юкъе ба коммунисташ, комсомольаш, парте боацарашца, болхлой, хьархой, халкъа интеллигенце виьалаш. Уьх массана а цаГ санна шоай хьинар, эпанеш вай мехка коммунистически общество хьаьлаьра йIателаш ва, уьх ба лаьхьа сахьстен болаш, коммунистически дог-уйла йолаш, общественни вахара юкъе лоацца дакъа лоацаш, парте политика йиззаа ПьаьлоацаШ ба. Халкъа тоаЛаЙйолча кьоьгашца мехкарийн.

РСФСР а Нохч-ГIалгIай АССР а Лаккехьарча Советашкен къхьегамхой депутатий моттигерча Советашкен деча хоржаммита кийча елга советски ньхьа политически къхьегачен хьинар чIоаГIга айденнаЧа хьалашка чаккдоах уьх шера. Уьх шера пляни социалистически декхарашца кьоьмаьнцарг, бIаргчо, ийсалгIа ньхьа тоаеча чаХхьаьхьара шоай низ уьх хьобеш болх бу Нохч-ГIалгIайчен къхьегамхоша. Промышленни предприятешка, колхозашка, совхозашка, сурригача коллективашца ди тIехьа шерийта социалистически ньй ярдаш лаТТ Коммунистически партеХ XXV сезда цIаькха сийлахьаьнна хьаьхьаьнара. Уьх шера 510 эзар тонн аЛат дайккхара тIагIерта къхьегаш ба республике нуТобоьхана болхлой. Ханнах дикка хьалхагIа ПХе бетта пIан хьоачашьЛ Нохч-ГIалгIайчен промышленносто. Къаьстта доккхий толамаш карагIдеаг деаттаьлла харжа оттабьчаш кандидаташца.

Уьх деношка депутаталла харжа белгалбаьчу кандидаташца регистраци ян йьнна. ХьаТIаьттай коммунистийн парте боацарийн блока кандидатаШца тIехьа шерра агитаци е еза ха. Цу болхна къььстта черкам тIаБахийта беза агитаторашца, политинформаторашца. Агитпункташца йоахьо е еза хIара харжархоча кандидатий биографеш дIаЙоьхийтара, цар депутаталла харжа оттабьча кандидатаШца хулача вIашагIкхетарашца дикца довнилара Іаьлаше деза.

Хоржамаш хулаг ди хьаТIаьхьача йисар дукха ха ян. Цудуьхь харжархошца дувца деза КПСС XXIV сезда исторически решенеш, машера Программа, халкъа вахара хьаьл тоадара партийни съедзо белгалдаь. гIулаккхан ахочашьечча дарьхьа толаеш, ахарел хьалхара хоржамаш хинначуьл тIехьаГIа вай республике хиннача хьинамех, Берригача харжархошта дIадоаЙйта деза депутаталла харжа кандидаташ баьнна дикка гIулаккхан. уьх харжархой тешам боаберг бола боацирга дIаЙхайта деза.

Шеко ян, уьх бетта 15 дийнахьа хурглолча хоржаммашка коммунистийн парте боацарийн блоко хьалхагIа а санна йизза котало йоаккхаьгIхиларах, советски наха шоаш Коммунистически партена гонахьа ахотабена боацца хьаьхьоьхаргIнаьрах.

ХИЙ—КХАШКА

Ка болча, техникеи, бамадаарий, кхыча культурай хьуьнхьан лаккбара бокхкача лоарХIаме да вай республика хий дехка лаьттан. Цунуьхь таханарча деи керттера декхарех цаГ да дIаЙийнача хIамашта да-йийса ца кхоьсан нахаддаш хий тохиГа.

4-га июнь тIаьхоачаш республике хий техад 85 эзар гектар совгIача лаьтта. Цкъаьра хий техад 70 эзар гектар гаргга йолча юртбоьхяма культуранца, шозлагIа хий техар 27 эзар гектар я. ДIаЙийнача хIамашта хий тохиГа дикагIа лел Грозненски, Гудермесски, Надтеречни, Наурски, Сунженски, Шелковски, Шалински районашца.

Доакъар Іалашдара йоаккхо а еш, хий техад баьшаш дIаЙийнача 18 эзар гектара тIа. Шозлагта хий техад 4150 гектара тIарча баьшашта, кхозлагIа — 1367 гектара тIа.

Дика вIашIеХьлаьккхад сомийн комсийн белгIаьшка хий тохьига а. ХIанзе а хих IобаЙй 13 эзар гектар йола сомий гаьнашн комсаш. Соаккка уьх ханачуьл 4 эзар гектар дукхагIа я хий техьа бешамаш.

КХОАНЕ А ЦА ЕХКАШ

Назрановски района юрта къаьгамхошта дика боЗзаш ба соахоз - техникуна Йндарерча отделене механизаторашца. Из тамаш а ца, районе массарен хьалхагIа чаХдоаг цар кхаьнарча моллагIа балхаш: лаьтта ахар, ялаташ дIадер, цаРна IунаЛ дер, уьх чуьнадер.

Йиштта да тешаш а. Кхыча боахмашкарча механизаторех ньхьагIа дIаЙийнаЧ уьх тIехьарча шера цар доШ деннаЙ шоай доаЛьхьарча лаьттан хIара. Генгара тIара 22 центнер гурахь дIаЙийна ялат, 30 центнер фуалЬьхьа ХьажжIаш, 14 центнер генарш чуьнца.

— Тха доаЛьхьара дерригача лаьтта механизированнийн звеношта дIетIаЙоаГIадь да, — йоаХ тракторно-хьай тIарча бригада бригадира М. Евлоева. — Массе звено шоайла социалистически яьхе йьнна. ХIанз генарашен хьамийаштен шозлагIа культивацин еш да мехаьнзатораш, Белгалбаьнна дIа-ца балхаш ду трактористаш-звеньевойша Д. Коткева, Ю. Евлоева, П. Масьгова, механизаторша Ю. Дауробекова, Ф. Падиева, кхычар.

СУРТА ТIА: дIаЙийнача хIамашта культивацин еш да механизаторашца Дауробеков Юнус, Падиев Осман, кхычарш.

И. ПЛИЕВА сурт

ШОРТТА ДОАКЪАР ІАЛАШДЕ

Колхозийн совхозийн кхаЧа мА-даггара моша доакъар чуьнца лаТт. Эрий тIаьюлел дIаЙийнен бабьдоаг ханнаьха чуьнца гIерт юрта механизаторашца. БIарчча хьайийача республике совхозашкен колхозашкен 22,4 эзар гектара тIара баьшаш хьекхаЙ, акташ а уьттаеш 40 эзар тонн йол дIаЙийна йьнна. Наурски района боахамашца йол Іалашьвара плян 11 процент кхоачашьЛ, Урус-Мартановски — 16 процент, Шалински — 11 процент.

План 35,8 эзар тонн йолаш 3 эзар тонн совгIа йол Іалашьвай Шелковской районе, вешта планагIа 9 процент.

Цхьаьбакъа Ачхой-Мартановски, Назрановски, Ножай-Юртовски районашца ,цхьа цаГ тонн йол Іалашьвай.

Еррига республика бIарчча хьайийача 18,5 эзар тонн Іалашьвай сенаж, вешта планах 1,5 дакъа. ПIаЙнаГIа белгалдаьлуш цхьаьн аьхьаьн дукхагIа сенаж Іалашьвай Гудермесски районе, хIаьта Малгобекски районе сенаж Іалашьвара план 33 процент кхоачашьвай, Урус-Мартановски районе — 32 процент, Шелковской — 26 процент. Цунца цхьана аьа доагIа Назрановскин, Наурскин райгIашка сенаж Іалашьве хIанз а дIаЙоалабеина на хилар.

Витаминни башашГ хьоар 2,6 эзар тонн, вешта планагIа 11 процент дьаьккхад. Эшарга дIалаца, массанед дукхагIа Іалашьдьд из маьхе доакъар Урус-Мартановски районе — 18 процент, Гудермесски — 16 процент, Шалински — 17 процент, Малгобекски — 14 процент.

Моша доакъар чуьнца балхаш юртбоьхяма балхаШца юкъе керттера этап я. Іаьра совхозе, колхозе хьайбаш Іангардайара ма-эшца доакъар Іалашде деза. Цу гIулакха хIаннаьха чуьнца яха еза эрий тIаЙийнача ' баьший ' цонаШ дIаЙийна бабашин. Чуьнца хана соа йоьхьайийта а тал-хийта а йиш ма ца. Бух тIаЙийнча лаьтта хIара чIегIьарз бизза пайда ша беза.

РЕЙД

ЛЕРТIА КИЙЧО Е КIИ-МАРСА

Дукха ха йисаЙ МагIалбикерча боахамашка кIи-марс болабола. ТIехььарча доГIаьна тоадаь бIаЙт хьоастан да ке боаЗа ялаТаш. «1975-ча шерера хьуьнхьан чуьнцIаьнна кортбоьхяма продукташ кийчелген Іалашдара чаХдоахкаеча гIулакхий хьаьсхьа» ПКПСС Центральни Комтетот СССР Министрий Советот баь соаЙм хоаЧаш е беш. Іоаннача хаеча да доайташ ялаташ чуьнцрал сийлахь декъар дац юртарча къхьегамхой.

Из белхтоккаьм е сийлахь а декхар кхоачашдара, сиха а ца доайташ а ялаташ чуьнца эгIара хьалха зи массе а оагIоарьха дика кийчо елга. Мишта латт «ИнгушскийI» совхозе «Кавказ» колхозен кIи-марса кийчо елга? Цу деннагIа хьожаш хилар «Сердало» газетаЙ рейдоьн бригада.

Тхо да «ИнгушскийI» совхоза коа комбайнаш кийчеча. Дельа а сеЛьа а цIена комбайнаш вIашагIйоькхаш, кхаьнарйаш тоаеш ба механизаторашца. ЭгIара хьалха тха кхамаьл хуо комбайнерача Белхароев Султенаца.

— 12-га мае денз «Колос» яха кеда комбайнаш вIашагIйоллаш ва со. ХIанз а ец комбайна тIа реле. Тахан-кхоана хурчъя йоах из. ПхеалгIча иоаде кийча хургIан са машина. Комбайн вIашагIЛелла со ваьна ца дукха хе хурчъяр, цхьаьнгеЛа ялаташ оатхалаш заводера хIинца ваьнна ца ваьнна. Масала, мотовила цхьаьлца хIамаш «СК-4» комбайнаьнарн вождш «Колосанадеен» яр. Укхаза совхозе эгIаьнна чуьнца еза ялаТ ялар пленкаш кхаьнштийнаш, кхыяраш. Цу гIулакхаза ца дIаяхар.

Уьх шера аз доШ деннаД сий комбайнаца 3530 кетар ялаташ чуьнца, вешта аьлча, цунах цаГ-ах сезонни ворма хуо. Аз яхьа вийхьа Цингоров Мурад. Из деррига дийца а дийца оаха хьоастадаьд дукха ха йоацашца хиннача совхоза механизаторий собранс.

Шы кIира да Даурбеков Хьусен «СК-4» комбайн тоаеш воалла. Молоталкен жаткеч кийчьь вьаьнна из. ХIаьта хIанз мотор тохкаш, аьхьмуллтора мотта «пуска» оттаеш ва механизатор.

— Уьх деношка кийча хургIа е комбайн,—йоах цо.—Кисгота ца хилар бахьан долаш «пуска» оттаеш воаг со. Дукха ха йоайр? Аз сценлеие муфта вьжьмной лаЙжаш доацаш латташ. Этгара IIехьа а «Сельхозтехника» уж оатхалаш ца а ешна. ХIинцца ваьнарца Черсашкахьарса ера оаха уж. Аз социалистически декхар тIаЙийнаГ укх шера 290 гектар ялаташ чуьнца.

Апрель чаХхоалаш шиЙ керда «Колос» комбайнаШ вIашагIйоаЛаш ва аьвьна, хIанз «СК-4» хьожаш хилар «Сердало» газетаЙ рейдоьн бригада.

Тхо да «ИнгушскийI» совхоза коа комбайнаш кийчеча. Дельа а сеЛьа а цIена комбайнаш вIашагIйоькхаш, кхаьнарйаш тоаеш ба механизаторашца. Этгара хьалха тха кхамаьл хуо комбайнерача Белхароев Султенаца.

— 12-га мае денз «Колос» яха кеда комбайнаш вIашагIйоллаш ва со. ХIанз а ец комбайна тIа реле. Тахан-кхоана хурчъя йоах из. ПхеалгIча иоаде кийча хургIан са машина. Комбайн вIашагIЛелла со ваьна ца дукха хе хурчъяр, цхьаьнгеЛа ялаташ заводера хIинца ваьнна ца ваьнна. Масала, мотовила цхьаьлца хIамаш «СК-4» комбайнаьнарн вождш «Колосанадеен» яр. Укхаза совхозе эгIаьнна чуьнца еза ялаТ ялар пленкаш кхаьнштийнаш, кхыяраш. Цу гIулакхаза ца дIаяхар.

Уьх шера аз доШ деннаД сий комбайнаца 3530 кетар ялаташ чуьнца, вешта аьлча, цунах цаГ-ах сезонни ворма хуо. Аз яхьа вийхьа Цингоров Мурад. Из деррига дийца а дийца оаха хьоастадаьд дукха ха йоацашца хиннача совхоза механизаторий собранс.

Хьажжийкар, Умаров Наурдин, Умаров Хамараза, кхыЙарш. Михаьл кхоаллаГIча отделене механика болх бен ва, ялаташ чуьнца доладаьлаьлца. ХIаьта воажаш цоаЙ комбайнашца сенажа лецдерна хьоахаш ба.

Совхозе 15 жатка я. Царех 10 кийча я, вожаш тоаеш латт. 20 подборщик я. Уж ерригаш а кийчьь. ЙхьаЙ. Иштта кийча я 75 лафет а. 17 лафет чархаш доацаш латт: 143 тракторах 130 болх бен я. Вожаш решоите латт. Ялаташ чуьнца дакъа доацаш хургIа совхоза 10 автомашина. Уж а кийча я.

Ялаташ чуьнца агрегаташца хьовзаш хIуттийнаш вIашагIтIехьлаьнца лаьхIаД машинашта бензин чIудоттийнг а. Из гIулакх кхаЙ тIа хуьрдолаш тIаьнзезьа мел ' эшачуьнца Іалашьвь кийчь я цIи ' ' '

АТЕИСТ—ПАРТЕ БІУХО

КХАЛНАЬХА, НИЙСХО ЯККХАРА

Ешаьмате дуккх письмо, ух бадаьлаьнна ВКПСР Нж-эранновскин райкоме кхеннаьна кхеле бечу балха отдела заведующе Путоева Мареш Джэрсеменовичан цІеарІа. Райкомо дуккх хьалхІа доІа х.ьаьрІаьнна хьаьду межлашна а кхеннаьна а поашта новкъостаг дар дехьна, ІаІаьмна вамах хьеанеччеа воІа ГІулаьхьаьнга ечаьнна ваьнарьвах дувцаш.

Дуккх ха йоацаьн пинта дечІа ПМК-432 болх беш волча коммунистка Саралиев Саланкуре Ваьй-Іоевичан, ЦІ ДСУ-2 кхоссалла болх беш волча Даскиева Дербеттан Боселарзах хоам беш волча Тесаьмо Бакъла, ях ялалаьнна «Іа» пинт тайпана ніи оттаьйна, ціпо, шийна цунах зулам далар ахеран.

— Ший письмо тІа дувцар ворхІ кхосса тешкар, — йоах Путоева Мареш, — кхоссан а пчьах бакъдер ха магазаьн тхона. Цу даькъе дуккхаІа Сеаке барам кхаьнн шоаш ба. Шозлаіта сар йоалаьнна а, цкъ гаргарчо хаьа а дІаьхо йоІ, шийна цунах зулам далар ахеран.

— Цу письмо тІа дувцар воІа кхосса тешкар, — йоах Путоева Мареш, — кхоссан а пчьах бакъдер ха магазаьн тхона. Цу даькъе дуккхаІа Сеаке барам кхаьнн шоаш ба. Шозлаіта сар йоалаьнна а, цкъ гаргарчо хаьа а дІаьхо йоІ, шийна цунах зулам далар ахеран.

— Цу письмо тІа дувцар воІа кхосса тешкар, — йоах Путоева Мареш, — кхоссан а пчьах бакъдер ха магазаьн тхона. Цу даькъе дуккхаІа Сеаке барам кхаьнн шоаш ба. Шозлаіта сар йоалаьнна а, цкъ гаргарчо хаьа а дІаьхо йоІ, шийна цунах зулам далар ахеран.

— Ший

ПРОИЗВОДСТВА ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЛАКХЪЯРА НАЬКЪАШ

МЕЛИОРАЦИ ЕЧА ЛАЬТТАЙ БЕРКАТ СОВДАККХА

Ужх тІеХХьарча хана партеоттаьл аграрни политика лерагІа чакхъяьхьаг доккха беркат лаьмнаг. ХІаьта цунна тешиг ду, масала, соаХка Росийски Федераран хІинча республикийн юрта боахаме дахьча (доккоьйча тоьмаш, 1975 шерах — ийсларга пятилетнаг чакхбаьвнаг) шерх кевда доккхий доккдеран латт вайна хьалхьаьжа юрта боахаме дахьке. Уж жоачашдаро республикан колхозний ахархошка, совхозний, бахлошка, юрта боахаме спецналисташка йиш хулийтаьгъа дахьа толамаш чІоагІде а вай Дахьке юртобоахаме производство дІаьо айнцан цунна ешаре эффективность лакхъярцел гІаьйнга а.

Декхар сенах латт ахча, из латт, лаьттанаьра йоала продукци яьхьарен доккдеран хьалхьа боахамга планашт меттеп, республика колхозашца 1975 шера Іаьнийна доккхаГІолла социалистическ декхарашца а хІоаьчІаьнна даоьхі доккхаш доІаш латт, вІтара кІезнагІга даьхЛача а, 510 аьзар тонн ялаг гуаде, 2,2 аьзар тоннах кІезнагІга боаІаш коортоьмаш, 33,5 аьзар тонн бАьлдаьраш, 55,5 аьзар тонн шекара свекла, 47,7 аьзар тонн ганарашт паччахьалхенга доккх. Юрта боахам дІаьо чІоагІга дегІаболабаГара кІаравча шера заДаенеш декхарашн хІоачашдара гІулаьхха лоарХІаьнг ваьнна дахьа хьувькъан шера ешаре декхарашн хІоачашдара гІулаьхха лоарХІаьнг ваьнна дахьа лаьтташца шера ешаре декхарашн дахьарІга.

Алхха цьаьн Росийски Федераце хІанз мелиоранн еш 5,5 миллион гектар лаьтта да (ну дахьке 120,2 аьзар гектар — Нохч - ГІалгІай АССР-е). Цунах 63 процент совгІа хий дежІа лаьтте эксплуатаце даеннаг КПСС ЦК майкъа (1966 ш.) Пленум - шиннаГул тІехьагІа. Цо йиш хилийтай республикА колхозашкеи совхозашкеи доаьхха ялат 147,1 аьзар тоннага, цу дахьке ялатийна лаьхХа дІаийнна хьажкіаш 31,8 аьзар тоннага, бьалдаьраш 105,6 аьзар тоннага дІаьхоачаГе. РеспубликА колхозеьрдеен совхозашкеен хий дежка лаьтташ 120,2 аьзар гектарга, хІоачаш дахьгІа эннаД. 1974 шера хІара гектара тІара дьаьна ялат 24,8 центнеергА дІаьхьаьнгр. ТІхьабаьхьа йоаІаш боьна торонашца хьежача из вІаьлаьна а дІаьо. ЦунгІа ужх шерре а хий дежкачу лаьтташ тІара боаьла ялата хьувькъан хІара гектарга лоарХІаьш 35—40 центнерга дІаьхоачаГе, уж дІаьо-шерДаьназ дарДаьн. ЦО йиш хулийтарьгА хий дежкача дьатташкара ялат диккА духьагІа дАккха. Хий дежкача лаьтташка дІаьовча ялата кулЬтурашца хьежІа лоарХІаьнг мотт дІаьоаг вайнга дуто. Республике доаьхха деоонгача дугах ах Хаьна декхкан ьаьна колхозашца доаьхх вайнга. 1974 шера дута дІаьийна лаьтташ 5,3 аьзар гектарага дІаьхьаьчІа, хІаьта ччийна дута 1970 шераца нийсдичІа 11,4 аьзар гектар ваьнна. Из хьаьхьарчаьнна ваьнна ваьнна ва

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ТАХАНАРА ДРЕЗДЕН — Германски Демократическа Республика хоарга ГоГ-родеХ наЙ. Эльбе ялача ГІестуе улгаш ёолд ях лоарХІа-зе промышленни, культурни, Іхьаьн центр и. Вай заман архитектурах ухлаза хьалдаьчо ЙІенешен дІаяхача заман гоГ-ренаЙ хІоллаЙ мегтаоттаЙ деш тоадарон туристски экскурсей традиционни мотгиг яЙ Дрезденах.

СУРТА ТІА: города юкъе ГІолла чІахІолла Прагер Штрассе яха чІахІолла.

АДН—ТАСС сурт.

ЦІХОАЛАГІА ЕРРИГСОЮЗНИ ФЕСТИВАЛЬ

ЛЕРТТІА КИЙЧО Е

Къаьхьегамхошта идейни хьехам луча лоарХІаме дакъа кІоаЙ художественни самодеятельностга. Цо вІашГІелдИЙ советски пах идейни, эстетически, нравственни хьехам дуЙ хьалхлебе, шерра ёоьмЙ Зарте ленински политика, ювкъоьстал ду советски сага ахар долчча бесса хьаьхьокха.

Республика ерригача культура ца учреждениеца дикка болх такхбаьккар республикстски Германи советски халхЗо СийлахьбоккхучаХа Дай-мехка тІем тІа ишаьн ЗО шу дизара цІейна ЙІейлучА.

Художественни творчества, тайп-тайпарча формашца ГІолла культура болхлоца хьаьхьеда советски пахта цІаьхьа ворггдоаьн кІоначхан, турпалгал, гайтар вай таханара ди гаргакхоачадара моастаГІешца тІом ёоьм шоай ахар дІаденарг ЙІуг-сибгаш.

Ер шу доладелча денз республика художественни самодеятельностца доаькъшхошца культура ЦІешонца, клубашца, производственни участкашца 592 концерт денна. Цул совгІа, пахаздан болх беш ёолча агитационно - художественни бригаЗаца 489 концерт делер виьзар совгІаца сата. Белгалдаккха деваш да художественни самодеятельностга коллективий программа белгала тематика ёолаш хилар а.

«ЦІар Дахье бахьан тІом баьЗ», «Фронтовикаш, дІайоьхка орденаш», «ХІаранг цІи а ёоаькъаш дагаёоьргІа пайда ёерригаш ЗЗ — ишшта ер Шелковской, Наурски, Грозненски, Назрановски районашца ёаьхьаьнчо ЙІайренш сайренш цІьаьЙ-ёола темаш.

ЙІислагІча пятилетка тІеЗхьаьрча шера лаьхьара толамаш доаькъш къаьхьегам да республика юрта боахама хьаьхьегамхой. ХІЗьта къаьстта хьинаре къаьхьйгар цар Коталов ЗО шу дездеча деноШка. Юрта боаЗама ёолхлой дог айдара шоашца доагІа даькъа юкъеьхуьхь культура болхлоца а, Каст-ка чаьхдоаь агитационно - художественни бригадашца къаьхьегамхошца — вІашагІхетаг-раш, делкъа хана пар самукъадоаькхаш концерташ уьттаЗу, хестабу хьалхе лаГІатарашГ, бергбоах тІехьабуьгаш. РСФСР Дакхехьарча Советен моттигерчА Советашкен хоржамашца дарА кийчо ела къаьстта дика болх беш да Дубовской, Бороздиновски, Шелковской, Наурски районашца Терски, Орджоникидзевски станица культура ЦІешоШ.

Республика культурни ваьгаре боаькха лоарХІаме болаш да дуькха ха йоаьщаш чаьхььшна «Са комсомольски къонаГ» яха комсомольски или фестивалИ ТІехьаьрга концерти. Города Грозне къаьхьегамгошта хьалхашка дикагІйоца номерашца хьекхар юртийн городийн художественни самодеятельностга доаькъашкоца.

Художественни самодеятельностга доаькъашхошта практическни методическни новькъстал ду халхъа творчеста республикански ЦІено. «Йиттта царна лаьрХІа арахийцаЙ репертуарни листок, республике дуХХьашца арахийцаЙ хореографически коллективашта лаьрХІа ёьхьаьгаа сборник,

Республика культура учреждениенца ёеча бІаьха тІа дикача хІаманшта нийсса кхоачамбоаьдиграш а да. Масала, Веденски, Назрановски, Сунженски, Шелмски районашца культура ЦІешонца ЙІанна лаьрХІа арахийцаЙ репертуарни листок, республике дуХХьашца арахийцаЙ хореографически коллективашта лаьрХІа ёьхьаьгаа сборник,

Республика культура учреждениенца ёеча бІаьха тІа дикача хІаманшта нийсса кхоачамбоаьдиграш а да. Масала, Веденски, Назрановски, Сунженски, Шелмски районашца культура ЦІешонца ЙІанна лаьрХІа арахийцаЙ репертуарни листок, республике дуХХьашца арахийцаЙ хореографически коллективашта лаьрХІа ёьхьаьгаа сборник,

Ухх деношка республика школаЙ выпускникийн хьалхара экзамен хилар. Дуькха хургьа дешархо дІаяхо ёолча хана тайп-тайпарча экзаменаш. Бакъда цІаькха анцлургаш царна школе хьалхара экзамен хиннА ди.

Грознерча № 15 ёолча юкъерча школе эрсий меттен литературан ёолаонцарча хьалхара экзамен дІаяхуш 51 дешархо вар.

Ухх сурт тІа шоаш бІаргагу цу школа 10-ча «В» класса дешархо Умарова Роза.

Р. ЯНДИЕВАЙ текст,
В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ИЗРАИЛЬ: ИНАРАЛИЙ РЕЖИМИ ДУННА ДУХЬАЛА БАРАШИ

«1975 шу доладенча юкъе ехьаьгар со «шоолоо» яхьча цхьаьн деша маЙаи «ваХхалаьа, «ваьшар ваьлбаь» яхьлга ёочуа цу мехка. ЦІхьаьбХІаЙ массе метте сона хьаьхоаьш хиннарЙаш тІема хьаьхьхьара кхаьмаьЙаш мара дацар. Уж дерригаш а цхьаьн хаттаро чуоаьцар массеца а: «1973 шера октябре хиннер цІаьхьа хІна тарлоЙ?», Израиль дагадоаьцан хинна іІама ма дарИ из. 1967 шера ялх дийнаьхьа тІом баьчуа тІехьаГІа Израиль эшаолургІоаьщан я яха уйла дегашка есий уьхьаа. ТІаккха эшаеш мух бььлар. Фу хиннадола?» — ишшта дІайоьлаг-ду «Ви увриер» яхьча французски журнала тІа кепатеча арахьькхА Роже Рибера статья.

1973 шерал тІехьаГІа мехка оттача хьаьлах. таханарча Израиле хетарех дуЙ автора журнала оагІоьл тІа. «Лоацьлъ» ёолаю из статья.

1974 шера, ялу Р.-Гибера, Израиьа истоге чуХь дуХХьашца ца цу мехкара дІаяхьаЙ 22 ваьр сат. ДІабахарашта юкъе бар 1973 шера октябре тІом бен кагий ИЙх. «Хьа цІиьмкА ёоха а из ала — бесам баьаР» цар. «Хой хьоьа, — ялар сога ёовваа цхьаьне, — призывник пакъаьвоькХуа хана цо шиЙ новкъосташка оаІ: «Марша Іалпо! Мемориальн чага тІа ВІашагІкхетаргда вай».

Нагахьа санна дезаье бер дуурдолаш хІлча, цунах ёиІІг хІлар ёоь. КІаьнка-м тІем тІа ёига ма-тарлоЙ».

Наха сахьуьзадерашц дуХХагІа чІоаьгІлу дуХХ-ленах ца ХІетийташ хиларах. Тель-Авива радиос, телевидение, ёокхийча газеташа ІарбІашкьаьра ёкерам бувп кІирбьь. «Дедца оагІорахьара» баРаш барта боагІарбоаьшан хилара чешал ёеш ёола фактиш, дешаш, ёамалаш мара ян хьхеррарш.

КІезиг-кІезига отташ Израиле дІаяхта ЙиннаЙ инаралИ режим. Инаралаш да ХІаНа масс мехте — ваьсомнкана кхуГалдеча. профсоюзий, университетий кулгалХоьта юкъе. Цу ГІулаяхо сахьуьзаду демократически общественностга, хІана аьдча ёуоьнн — БІаргагу: дІаХо лерХІар тІом, алхха тІом мара ёкхы хІама доаьщаш ёолча политика тІара яа тугаш ян правительство. Массаза а тІема кийча ёола крепость а яь дІаоттабаь ёо мохк. Цецвоал хьо, израильски телевидене, радиос, газетаца аьаатреца аьаатреца лелаеча ЮАР-ца, е Пиночет доале латтача Чилерча хоамашТа селлара дуХХа мотгиг хетеш хиларах. Ишшта из а ма ДІай инаралий режима политически лостам хьаьхьокаш доаьа докхха тешаа.

Израилера экономически кризис чІоаьгІа ШенкашТа я: 1974 шера 40 процент лаьхььелар нифлеш, 43 процентана девальвация ёир соахха 11 ноябре израильски фунта. Уж тІехььарча бестташка шекара цхьаьн килограмма ёоьа мах израильски 2 фунтагара 6 фунтага кхоачаш лаьхьбенчаЙ, генарий дьштта цхьаьн шушшта ёолар — 1,05 фунтагара 2,60 фунтага кхоачаш, маььхьара ёолар — цхьаьн килограммах 0.55 фунтагара 0,95 фунтага кхоачаш. я. кх. дІ. ЙІаГІарча ГІулаяхьаьгІа пайда эцаеш цхьаьн хьаьхьаьгІ электроэнергга ёоьа мах 14,87 фунтагара 24,07 фунтага кхоачаш лаьхьбенчаЙ. Хьала дикагІа дуХХаьлаьра хьоьхье ёоьгІа

ЗІГІАРА ХЬАЛХАРЧА МИЛЛИОНА ЦІЕЙ

Гвинеен Фурума Балан эсе Эдуард Уткин... Къаьхьегаа Гвинеена дика ёоьзаш я уж ЦІерашГ. Царех лаьца къаьмьлаш ду «Революце саз» яхьча, къаьмаш радио передачашца, хоамаш ду информационни бюллетеняш тІа, ялду гаргаш тІа. Уж хестабаро чуоаьцаш санна хет ХІанз баьшта-дика къаьхьегама болам — гвинейски боьсиТий эгІарра хьалхара миллион тонн. Из яьккхий оагІув оагІоХ а теха къаьхьегаш гвинейски советски боьлхой а болаш ёоьчча «КинДия» яхьча къаьмаш предприяте коллективо. ДуХХьал царна — 25 тонн «Белаз» лелаеча гвинейн Фурума Балаинен тепловоз лелаеча советски специалиста Эдуард Уткинан — тІадиллар коллективо доькха сий дела тІечІаьхХ: Дебсе яхьча кьаьсперен яьккха боьсиТий миллионалагІа ёола тоннн дІаХоьлта.

— Айса меи яьккхача хана, — ялар Фурума Балане ТАСС корреспондентага, — тахаьн миссел чІоаьгІа дог тохздеенна хиннинаьш со. Са «Белаз» тІа миллионалагІа ёола суДай тоннн эсиаьтаторо тІастгаш ха-ча ерриГа арс екаЙир техача тІоаьоаша, тІаьбоьча ёІогІаьч деттар, ловщаш доаьхар. Доькхий ду аз эгІарра хьаьхьара «миллионцИн» сай хьла везарах.

ЧІоаьгІа эгІарча, цаьлма баьщарча тхьоворанщен ахо боС болча Гвинеен къаьмаш байраХхаьен егача Фурума Балан самосвала тІехььа цуи сийна вІашагІкийттача начаа кагьерра заводе доЙх ЧІо. ЦаьгІа дуХХ доькхий дарбаЙ оаьІ, хьаьхьдаьаьг, цуи тІечІаьа тІа составьта тІаьотт. ТІаьмХа тепловозана Комаде форца да поте дІаяхуьча уж составаш.

— Советски Союзо техническни новкъостала а деш хьалхьйй тхьа предприяти. — яхьш дуЙ тхона ньаьа доЙхаш комплексе гвинейски пирерора Мамуна Турес. — Из я дуХХа руда доаха, эгІарра ІкедагІеча техникаца кийчьь комплекс. Рудаиьо, ваьшаиьаьо, ваьсомнкана ва ГІесиа ГІаьнеа экономика дегІайоалаеча доькха даькъа лаьца ца Іеш (планагІа оттаьн комплексин рубеж шера 2,5 миллион тонна боьсиТий яхь еаьш я), хьаьхьх, цхьаьа лелаеча советско-гвинейски экономически ГІулаьхий башхаьдика масал шоаш хилар.

ТІаьхха хьатІаоттаьг дог тохадолийташ ёола шоллагІа ца. Рудаьк етта состав ёоорда порттера мухьшш тІадиттаьча ёочалашкахьа дІаёолаьлаеча хьалхагІа Гвинеен горни промышленностен геологеи министра Мохаммед Лямин Турес тепловоз лелаеча советски воьзителара Уткин Эдуардага оаа: «Новкъост тепловоза водитель, гвинейски правительствоан республика президента Ахмед Секу Туре шийн цІеначІа аз даькъаьла ювц Хьа а хІьта ишшта чкхаза болх беш болча гвинейскийн советски специалистийн а ёаьрриГаьна хьаьхьаьгІа котало — коллективо ньаьча боьсиТий эгІарра хьалхара милиОН тонн, ше хьоькаьаьа сташе рудаЙ ДІадаьхьара ньаьхьоьгІ хиларе ДІаьккАйаьу аьа. Цуа тІечІаьГІа предприяте доькхача цехе митинг хилар.

— 10 шеера СССР-ца цхьаьа лелаеча гІулаяхьаьа, ёьаьа митинге. Мохаммед Лямин Турес. — ёиьш хилийтаЙ вайта лоарХІаме экономическийн-социальнЙ проекташ кхоачашле, цу даькъе стеЙ-цера сооитийн комплекс. Кокаереча политехнический институт, «Мамурен - Надбекорепен консрвний херх хьоькеен заводе, ХІЙйоца объекташ хьалъе а: Соахка «Кийдия» - яха кхаьмаН боьсиТОН комплекс - болх бе болаьхийтаЙо белгалдаьаьг-ца. ВІаьхьаьчА, хана шиЙ оагІорахьара вІаьаш гІоЙле ёолча тайпара цхьаьна лелаеча гІулаяхьий кердА этаН дІайоьлаяр.

В. ЕМЕЛЬЯНОВ,
ТАСС корреспондент.
Конакри.

ТІЕМА ВЕТЕРАН — КЪАХЬЕГАМА ВАХТЕ

Ногч-ГІалгІай Автотранспортин управлене № 1737 ёолча автоколонне болх беш болча дуккхача водителаца социалистическин дехкорш тІаийтад иЙх шера ялан 4 шераГ ялх беттаН кхоачашле.

Царна юкъе ва Сийлахьбоккхача Дай-мехка тІема ветерани, хІанз производствена хьалха латташ ёола Ф. С. Ткач а. Кастта 60 шу дуз цун. Дале а кьонначина нийсса хьинаре къаьхьегаш, шиЙ берригА низ балка дІаЗуш ва Федор Семенович.

1941 шера хьаьа дуХХа а баРаш санна социалистическин Дахье фашистех мухьаьккха ТІем тІа ваХар Ф. С. Ткач. Дуккхача моттигашка ГІоолла дІадийлаш цун тІема наьхьаьа: Киеве, Таганроге, Туапсе, Новороссийске, «Замигача лаьтта», ишшта кхачалА а тІом беш хилар из.

ТІема шерашкарча малаГІа дено эгІарра чІоаьгІаГІа лер ВИТАЙ хьа дег чу ваьна даьча хаттара жоп луш Федор Семенович дийшар:

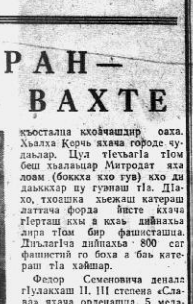

— Из дар 1943 шу. Тха къаьстта ёола десантникийн морской бригада Крымски областерча Камиш-Буруи яхьа цхьаьн моттигге Іоньькхар.

Тха бригада чуёоаГІаН хилна дивизи 38 дийнаЗьа пемпаьа гобаь хилар. Го боха а баь аралоьла ваьна командовне приказ кхаьЙар.

Из приказ, ваЙ авиаце новлорАн, инженерашГ-электрикашГ, механикашГ, экономисташ, бухгалтерашГ ишшта кхмбола специалисташ хьалхеЙе.

ДуХХа ха йисаьн 1975 шера абитуриенташ деша оотта кхиболаьа. Цу ГІулаяхьа а ЦІенхаштта ёоькхо ю институте. ДуХХа ха йоаьщаш Ногч-ГІалгІайен республика юкъерча школа выпускникашГ болх а беш дешаш ёола лагархойн болча бахьа хилар института студенташ, профессорашца преподавателаш. Шалински районе хилар агрофака, Назрановски — зоофак, Урус-Мартане — экономически факультет.

Кагирхошта хьалхашка къаьмаьаш дер института профессорашца, докторашца, ІилмаЙ кандидаташа. Дар дийцар дешаш оттаРа боьхонех, экзаменех, тайп-тайпарча специальностех, доьзийтар института историн традициш. Шоаё денарах, вахарах, салаГІарах дийцар институте дешаш ёолчар.

ВІашагІкхетар чаьхдоаьлаш института ансамбло концерт оттадир.

СУРТА ТІА: Горски юрта боахама института студенташ Назрановски районе 10-ча классе выпускникашца.

М. Хубаева текст сурт.

СПОРТ

КІАЛТОХАРГАХ ЛАТАР

Городе Махачкале чаьхьььнаЙ шиЙ доІамагІа кІалтохаргах латаш РСФСР-е хьалхара моттиг яьккхара «Буревестник» ДСО яьхьш. Цига дІаьхьа ЛоІаш ян 30 команда.

Командин зачете Ногч-ГІалгІайчен командас пхеалгІа моттиг яьккхар.

ВорхІ вІашагІкхетарах пхиІ ЦІена чаьхдаьккха ваЙ мехкахо, спорта мастер Татарханов Мухьмад 68 килограмм барашта юкъе чемпион хилар, цунна делар «ёинкагІйочча телаьжах» яха совгІат.

«Буревестник» Центральн Совета юкъеЗахаЙ ваЙ республика спортсменаш В. Исрапилов, Ш. Зубайраев, Э. Юнусов, М. Татарханов. Уж спортсменаш кинчьаьр ва СССР спортмастер С. Идигов.

М. МЕСТОЕВ.

БІаргаш лораду БІаргаш саьнаш

«БІарга са санна лораде», — ялаш да ХІалХа - юкъе. Къаьстта шоай тайпара БІаргсаьнаш доаькхаду массе тайпара профессеш ёоллаш ёолча болхоа болхлоца. Тхъо совгІа тайпара ёо БІаргсаьнаш арахеш ваЙ проьмышленности.

Эшаш дола БІаргсаьнаш хоржилга укх тІехььарча ханнаьлца ІалЗамате чоаьлаге ГІулаяхь цар, боьхонца яьзьь цар конструктивни баьшалонаш шоаш. Из ІІ хьоаьлобаьаш ца доаьлаш хиргьа Хана хьаьь ёоьлаш лаьта БІаргаш лорадечА БІаргсаьнИ стандартий кердА комплекс.

Кердача стандартаьта ёиЗза информаци ду БІаргаш лорадечА БІаргсаьнИ тайпай, цар техникчеи характеристикай, пайда эцара баьшалонИ хьаьхьаьа: болх беча хана БІаргсаьнаш мишта доаькхаде деза, юхьа тІа ваЙ ейхийта хила деза. БІаргсаьнИ кинзайн гомийн тайпаш.

Госсстандарто хІанзле а чІоаГІЙай ёоьлаГІа специальносташеен профессеешца бурзаьбаьнна болхоштА ёоьлаГІа ёоькхо новкъостА дергдолаш ёолча цу комплекса этІара хьалхара ши ГОСТ.

СССР Госстандарта Пресс-центр.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

5 июнь
I ПРОГРАММА
9.00 — Передачай программа. 9.05 — КеплаЗаьаьн. 9.15 — Боьсбота теледенИн. Гуйрийнаьа гимнастика. 9.20 — Боьсбота телеведенИ. Мультфильмаш программа. 10.00 — Боьсбота телеведенИ. «ДІалокх СССР хьалха артиста Рихтера». 10.35 — Ошшанский. «Шшта лоьна ДІаьхьа ваХар». Телевизионни дуккх серийн повеста премьера. «Ноьхьамаш» яха 6-гІа ДаьхьА. 14.05 — Передачай программа. 14.10 — Боьсбота телеведенИ. ДокументальнЙ фильмай программа. 14.55 — ПионеренИ. Литературах ёола нерацаш. 15.25 — Спортах ёола беседаш. 15.55 — Боьсбота телеведенИ. «Новкъа да тха кхаьнна хьалхоьашца». 16.25 — «БоьгалгІо» яха телевизионИ очерк. 16.55 — «ПІеІаГІа дуХХаьрен» яха берашта дола художественни-стенИ фильм. 18.00 — Ногч-ГІалгІайен ГІулаяхь. Информационни программа (эрсий, ГІалгІай меттеЗ). 18.20 — ХоьмаьаьгІ ваьхьа ёолЗаьаь». Къаьхьатаьхой депутатий гвоьмаьнен городской Совета ёоьзаьа, мамаьа дала ёолча городской кожмаьа комиссе председателе Социалистическ Къаьхьатма Тупала Ведерникова, выступлени. 18.30 — ТелевизионнА эхьаьаьгІ хьатаьаьтте жюр ду СССР ГІалмай Академе чекен-корреспондента Афанасьевс. 19.00 — Боьсбота телеведенИ. «ПІеЗа хиннаьш» яха Глазунова балет. Кхоьмаьцдо Вагановай пІеЗаш ёолча Ленинградски Академически хореографически училище зачетаьа. 19.40 — Ошшанский. «Шшта лоьна ДІаьхьа ваХар». Телевизионни дуХХа сериЙн повеста премьера. «ПІеЗаьаьн ХьаьшшА» яха 7-гІа ДаьхьА. 21.00 — «ХІа». Информационни программа. 21.30 — «Мехкарий». 22.05 — Боьсбота телеведенИ. Боьсаьа ёоьа Европа. Фильмаьа передача. ПІеТьеЗьа, — кердаьаьгІ передачай программа.

II ПРОГРАММА
18.00 — Кеплаьаьн. 18.15 — Пушкин. «МоьгІаьаьн а цун ёоьаьлоьчо». Балет а ёола фильм. ДІаьбен СССР хьаьжа, аьтуьаьа. 18.00 — Мультфильмаш. 18.30 — Книжуьнаьа. 18.40 — «Соьвременникийн сийтен». Экспериментальн завода коьмунистан ёоьчеь. 19.05 — ДокументальнИ фильм. 19.15 — «ДІаЗийнаьча ялатий хиларна ёоьвко» (ГІалгІай меттаЗ). 19.25 — Музыкальн пауза. 19.30 — Концерт.

6 июнь
I ПРОГРАММА
9.00 — Передачай программа. 9.05 — Кеплаьаьн. 9.15 — Боьсбота теледенИн. Гуйрийнаьа гимнастика. 9.30 — Боьсбота телеведенИ. «ЦІеІ массенИ ТІехьа, масаьаьр ёІьхьаьчен ТІехьа». Ленинградера передача. 10.20 — Ошшанский. «Шшта лоьна ДІаьхьа ваХар». Телевизионни дуХХа серийн повесть. «ЬъьаьнИ» яха 7-гІа даьхьа. 18.55 — Передачай программа. 14.00 — Боьсбота телевидЕн. ДокументальнИ фильмай программа. 14.20 — Дош да ІилмаьаьчІ-чуна. Академикна Спицина выступленИ. 15.05 — Катаев «ЦІаьхьаьа ёоьда таЗГІоьа». Литературе дешаьаьн. 15.35 — «Зоосий мотт». 16.20 — Боьсбота телеведенИ. Кемаьа хоьмаьа москвоьчА ёІьхьа ёоьа что-тамА. 16.30 — Боьсбота телеведенИ. «ЦІьаьа ваІаьнИ ьъайлео» яха ёе-ГІаьаьа ёоьа художественни фильм. 18.00 — Кеплаьаьн. 18.15 — Боьсбота телеведенИ. «Самуьаьн поГІаьаьн, — 18.30 — «Вай Пушкин». 19.30 — Ошшанский. «Шшта лоьна ДІаьхьа ваХар». Телевизионни дуХХа серийна повеста премьера. «ЦІаьа ЗаьаьІа» яха 8-гІа ДаьхьА. 21.00 — «ХІа». Информационни программа. 21.30 — Ногч-ГІалгІай Академическ Драмаьа ёоьа Ленинградскийн Академическийн драматическийн театрен спектакль. «ЦІаьхьаьа ёІьхьаьа ёоьаьа». ТелевидЕн. Боьсаьа ёоьа Европа. Испетьеьаьа передача. Пушкьеьаьа кердаьаьн, передачай программа.

II ПРОГРАММА
17.35 — Ногч-ГІалгІайен ГІулаяхь. Информационни программа (эрсий, ногчий меттаЗ). 17.55 — Хоьмаьа, ёоьлаьа. 18.00 — Вай кандидаташ. «Металлаьа ёІьхьа ваьсомнкана ёоьаьа Бекмурзаева (ГІалгІай меттаЗ). 18.10 — ДокументальнИ фильм. 18.20 — Нуьаьлоьна ПІеЗаьа ёоьчо Ногч-ГІалгІай Академическ Драмаьа ёоьа «Кинжаьен пьесах ёоьа «Дего дагА хоьм бу» яха спектакль (ногчий меттаЗ). 19.30 — Концерт.

ИЮНЬ БЕТТА ХАОТТАМ

Июнь беттА юкъерча лаьрХІаЧ 20—22 градус ёІоьхал хул Ногч-ГІалгІайчене, ловман районашца — 17—19 градус ёІоьхал, Геттарга ГІалгІа лаьхьлочА 36—37 градус, хІЗьта лоьхьлочА — 1—3 градус; ёоачан 70—90 мм хул, ІІЗьта къЗебехьен моттигашка — 110 —140 мм.

Укх шера маЙ беттА юкъера лаьрХІаЧ 18 градус ёІоьхал тІлар (дуккхача шерашка хулчул I градус лаьгатІа). ХІЗьта ёоачан — хила езамул ехоьза кІезигагІа.

СССР Гидрометцентро беча хоьмаьА. Малхбузен предназначаьс юкъера температура 21—22 градус ёІоьхал хила тарлу. ПеСчан — 60—80 мм. гарга хургьа.

БеттА хьалхарча иттг дийнаХь дуккхачА даькъе хулчаьлул морхаьн а ёоЗаш ёоачан ёоЗаш хила тарлу.

БеттА шоллагІча иттг дийнаХь хулчаьлул морхаьн а ёоЗаш, цхьаьолча деношка лоаьщаьа юкъе догІа а делхаьн, да а къЗкъьаьш хила тарлу.

ХІЗьта бутт ХІоаначалуча деношка екхан оттаргьа.

Хьалхарча иттг дийнаХь бийсан — 7—12 градус, дийнаХь — 18—23 градус ёІоьхал ёоЗаш хила тарлу. ДІаХо ёолча чаьа лаьхьлургьа температура: бийсан — 11—17 градус, дийнаХь — 27—33 градус ёІоьхалгІа — кхачалаьа. Цу тайпара температура хургьа бутт чаьхбаьлаьа.

МуХ керттерча даькъе хьуьдаьхьа - малхбоьленгахьара хьекхаргбА 5—10 м. сек.

Метеостанция.

ХАОТТАМ

Таханн республике ГІоллеН Грозиен кІезиг-дуХХа морхаьн а ёоЗаш, ше-ёеча сийгорхьарча секунде 3—7 метр чІоаГІа муХ а хьекхаьн ха хилен ёегара температуре республике ГІоолла 27 —32, Грозне 30—32 градус ёІоьхал ёоЗаш хилен тарлу. Кхоанен ломмен кІезиг-дуХХа морхаьн а ёоЗаш, кхулбелхьенгахьА цхьаьнаЙолча моттиганка наг-нагахьа лаьГІо догІа делхаьн, да а къЗкъьаьш, кхулбелмалхбоьленгахьара секунде 5—10 метр чІоаГІа муХ а хьекхаьн ха хилен ёегара температура бийсашка 15—20, деношкА 30—35 градус ёІоьхал ёоЗаш хилен тарлу.

Метеостанция.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехтохкама секретара — 3-34-38; партийни захарен культурни отделий — 3-61-46; промышленности отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 2-80-71; бухгалтере — 2-54-30.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 11, (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни и культуры— 3.61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 2-80-71; бухгалтерии — 2-54-30.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революцие проспект, 7/84. Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84. Заказ № 4013.

Газет ярадуьл шинарен, ерем, шаатген деношка.